

a „viszonyok”? Ha van Isten, hogyan beszélhetünk tovább a sorsról, véletlenről, természetről, szükségképpeniségről? Ha van Isten, milyen jelentéktelen és kicsi lesz azután minden emberi, ami most egymástól elválaszt; hogy maradhatna a halál halálnak; hogy széttörnek a vallások, felekezetek és egyházak korlátai; hogy megszűnik minden kínos kérdegetés és szőrszálhasogatás a legnagyobb dolgokról; milyen csodálatosan egyszerű lesz az élet?! Görcseink megszűnnek! Forró lázálmainkból felébredünk! Sok tévelygésünk után megvilágosodik! Csendesen, vidáman áttekintjük, megértjük, megragadjuk az életet! Miénk lesz az a derült és alázatos bizonyosság: „Tudom, hogy az én Megváltóm él”!

Igen: ha van Isten! Oh, igazatok van, mindez csak sejtés, képzelődés és álom — ha nincs Isten. Ha Isten nincs, akkor a világ olyan és olyan is marad, mint amilyenek a „valóságok” ismerjük és nincs rá szükség, hogy valaki emlékeztünkbe idézze. De Jézus azért harcolt és az volt az élete, hogy *van Isten!* Mint zászlót vitte ki a világba, a „fejedelemségek és hatalmasságok” alatt szenvedő szegény világba: *van Isten!* És aki ezt a zászlót hordja, az már az ütközet előtt győzött. Ezért adhatta Jézus tanítványainak már a nagypéntek előtt az úrvacsorát: az én testem — az én vérem — sokakért! — mint jelét egy megnyert ügynek, mely az ő ügyükké is lett. Ezért volt husvét, feltámadás már nagypénteken, már a kereszten való elhagyatottság legsötétebb órájában: én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engemet? Mert ez nem tagadás, ez a legvégső, leglisztább és lehangosabb állítás! Igen! Van Isten! még akkor is, ha a világ és a bajok habjai és hullámai összecsapnak is a reménytelen ember fölött. Elhagyott vagyok, de *te* Isten, *te vagy*, és *te Isten vagy!* Ez volt a Jézus győzelme. Győzött Istennel. Isten győzött benne. Isten erősebb volt az ember bűneinél, mert Jézus imádkozni tudott a kereszten a bűnösökért. Isten erősebb volt a végzetnél, mert Jézus legnagyobb, legmélyebb elhagyatottságában nem a végzetnek, hanem atyjának kezeibe ajánlotta lelkét. Isten erősebb volt a mammonnál, mert a Jézus szenvedésében az látott napvilágot, ami az embert *még* erősebben összefogja, ami testvérré tesz a testvérek között: a szeretet. Isten erősebb volt a sátán minden erejénél, ami testvériségünket akadályozza és szétszaggatja, mert az a mennyei erő, ami Jézussal megőrizte, dacára minden választéknak, egye-

síti az embereket. Isten erősebb volt a halálnál, mert Jézus, halálában a halált megölte; aki így hal meg, ha meghal is él az! Isten erősebb volt vallásnál és egyháznál, mert a megváltatlan emberiség áldozata, imádsága és prédikációi fölött Krisztus keresztyében az élet nyert diadalt. Isten erősebb! A „fejedelemségeket és hatalmasságokat” legyőzte. Krisztusban az Isten győzelme tört elő! Feltámadás! Ez az a szó, amit Jézus az ő véreben egyszersmindenkorra kihirdetett. A harmadik napon a Jézus sírjánál történt, hogy ezt a szót hallották: Isten erősebb! Sokat beszéltek és sajnos, még vitakoztak is róla, *hogyan* történhetett az. Hogyan irhatnánk le ezt a mi közönséges gondolatainkkal, — az életről és halálról, lélekről és testről, földről és túlvilágról, természet csodáiról — amik közönséges gondolatainkat még inkább felkavarják, annyira, hogy csodálkozva és megtévedve valami új után kell keresnünk?! A Biblia egyszerűen azt mondja: „szemeik megnyitak”. Ez a megoldása a Jézus sírja rejtélyének. Szemek, amelyek *látanak*; látják, hogyan győzött Isten a Krisztusban mind a fölött, ami minket gyötör, nyom, ijeszt, gyaláz, hogyan győzött az utolsó ellenség, a halál fölött is. „Isten velünk, ki lehet ellenünk?” Talán a sír, talán a rothadandóság, talán a természeti törvények? Mi a halál, ha van Isten?!

Ez az a diadalünnep, amit ma együtt ünnepelhetünk. Egybejöttünk, hogy lássuk ezt. Egy régi világ tört össze; s egy új világ támadt Krisztusban. A régi ember (Isten nélkül!) sírba tétetett, s az új ember Istenben Krisztusból az életbe lépett. Ime, milyen zavartalan, egyszerű, ártalmatlan lett minden, ami minket ijesztett, ha *innen* nézünk azokra! Ime! milyen bátran nézhetjük a megalázott királyokat, a megfékezett gonosz vadakat!

Nézhetjük! *Hallottuk* ismét, aligha először, hogy állanak a dolgok. De elég, ha *csak* nézzük, *csak* halljuk? Van valami közünk vagy nincs az Isten győzelmi öröméhez? Menjünk vissza az Isten nélkül való régi világba, tovább remegjünk a fejedelemségektől és hatalmasságoktól,¹ melyek ott uralkodnak? Vagy végre szálljunk magunkba, hogy a Krisztus igazsága nálunk is igazság lehessen, hogy legbensőnkéből hallhassuk: Isten erősebb! Krisztus feltámadott! Ezzel az Istennel akarunk elindulni és cselekedni. Miért ne vennénk részt abban a győzelemben, melyet ma ünnepelünk?